

Cova del Cucala

La Pobla de Claramunt

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	El Xaró
Emplaçament	A la cinglera que està al costat de la carretera de la Pobla de Claramunt al Xaró.
Alçada:	330
Coordenades:	
Latitud:	41.54817
Longitud:	1.67232
UTM Est (X):	389269
UTM Nord (Y):	4600463

Classificació

Número de fitxa	08165-2
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Prehistòric Paleolític Neolític Edats dels Metalls Medieval
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	El seu fàcil accés i el fet que estigui molt a prop d'una carretera fa que hagi estat molt freqüentada i espoliada.
Protecció	Inexistent
Número inventari	CCAA7600
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08164A005001510000AS
Autoria de la fitxa	Jordina Sales Carbonell
Data de registre de la fitxa:	ds., 01/06/2019 - 02:00

Descripció

En un entorn boscós i penjada en una de les cingleres de travertí formades per la riera de Carme s'obre una cova natural orientada al nord que, segons els plànols efectuats per l'il·lustre capelladí Amador Romaní l'any 1911 i publicats en el seu quadern de camp conegut com a "Atles" (1905-1913), té una amplada boca de 3 m, una amplada màxima de 9 m i una profunditat de 7 m, així com una gatera de 0'70 m d'amplada i 8 m de profunditat. Tot i que el mateix Romaní ja va constatar que la cova havia estat espoliada, hi va efectuar una cala a l'interior de la gatera, d'on va recuperar varis materials arqueològics ceràmics tant prehistòrics com ibers, ossos humans i un còdol, tot catalogant l'estació arqueològica com una cova sepulcral pertanyent al Neolític Final. També es recuperaren materials a nivell de superfície durant l'exploració del lloc que feu la Secció d'Arqueologia del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada (1972) i durant la posterior realització de la Carta Arqueològica de Catalunya (1984).

Segons transcripció literal de la informació continguda a la fitxa corresponent de l'Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya, aquest materials són els que segueixen: -Material lític de fàcies aurinyaciana conformat per: un raspador frontal sobre làmina amb rector lateral doble; dos raspadors de morro carenats; un esclat amb cops latero-transversals; tres fragments més de sílex, esclats i un amorf; una punta o làmina amb dors de base truncada, denticulada o serrada. -Ceràmica: fragments del Neolític Antic Evolucionat post-cardial (4.200-3.800 aC), a base de vasos de grans dimensions i de formes globulars, fets amb pasta ben cuïta i amb desgredant de pedra calcària, de tonalitats clares, superfícies raspallades interiorment i exterior, on destaca el tipus de decoració plàstica a base de crestes sobre superfícies raspallades, de secció triangular i de poc relleu; sembla que en un dels fragments hi hagi restes de decoració plàstica a base del motiu o tècnica coneguda com "moustache" i cal remarcar que on hi ha motius amb crestes la resta de la superfície està raspallada, tant interiorment com exterior; fragments de vores arrodonides lleugerament enfora o verticals, superfícies allisades interiorment i exterior, i algunes de brunyides; també un fragment amb un mugró; fragments de la gran vora exvasada d'una urna amb vora de perfil lleugerament convex per la cara externa i còncav per dintre, llavi bisellat amb una decoració digital impresa de tradició del Bronze Final III; abundants fragments de ceràmica gris medieval de pasta ben cuïta, amb desgredant de quars, pasta de color gris fosc i negrós, feta a torn, amb decoració incisa a base d'una línia rectilínia, de formes tancades, globulars o esferoïdals, vores sortides i llavi entre arrodonit i pla, coll arrodonit, base diferenciada i cos arrodonit o amb caire més o menys viu. Ossos: onze peces dentàries humanes i altres fragments d'ossos humans; dues petxines ("Pectunculus") amb una perforació de suspensió; un botó cònic de petxina amb una perforació en "V", tipus Durfort, de l'Eneolític o del Bronze Antic. D'aquesta relació de materials es dedueix que la cova va ser molt freqüentada tant durant la Prehistòria com durant l'Edat Mitjana, amb cronologies de l'Aurinyacià, del Neolític Antic Evolucionat post-cardial, de l'Eneolític, del Bronze Antic-Mig, del Bronze Final III i, després d'un llarg buit, de l'Alta Edat Mitjana. La presència d'ossos humans també assenyala el seu ús funerari col·lectiu, però la poca informació científica i la manera en com es recuperaren els materials, fa difícil relacionar els usos de la cova amb les cronologies esmentades.

Observacions:

Aquest jaciment també es coneix com Cova del Xaró.

IMATGE 1: Planta de la Cova del Cucala feta per Amador Romaní i Guerra al seu "Atles" (1905-1913) i reproduïda a RESTREPO SERRANO, 1993: 47.

Història

Aquesta cova, coneguda pels locals, ja va ser explorada i parcialment excavada en el seu dia per Amador Romaní i referenciada en el seu ""Atles"" (1905-1913), on es va fer constar que la cova es localitzava 'a la terra del Vidrié de Capellades, a la Vinya d'En Cucala, partida de la Rovira o del Xaró, terme de la Poble de Claramunt'. Després d'unes dècades d'oblit, la cova fou de nou explorada i confirmada com a lloc d'interès arqueològic per membres de la Secció d'Arqueologia del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada l'any 1972, passant a formar part de la Carta Arqueològica de Catalunya l'any 1984. Ara bé, els responsables de la revisió efectuada el 1991 de la mencionada Carta afirmen que la planta de la cova no s'acaba d'ajustar a l'esquema dibuixat per Amador Romaní.

Els materials arqueològics provinents del lloc es troben actualment dipositats al Museu Comarcal de l'Anoia (n. de reg. 4824).

Bibliografia

- ROMANÍ GUERRA, Amador (1905-1913): ""Atles"", edició facsímil parcial impresa i publicada l'any 1995, Capellades.
- ENRICH HOJA, Jordi (1984): 'Cova del Cucala', Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya, Generalitat de Catalunya.
- RESTREPO SERRANO, Beatriz (1993): 'Un botón Durfort en un yacimiento del Anoia', Estrat, Revista d'Arqueologia, Prehistòria i Història Antiga, 6, p. 45-53.
- <http://invarque.cultura.gencat.cat/Fitxa?index=12&consulta=MCU2KzA4MTY1...>

Conium maculatum L.